

ROZHOVOR:
Somálští uprchlíci
v Etiopii

2

TÉMA
Zábory půdy, problematika
vlastnictví a přesídlování.

3-6

DISKUSE
Land grabbing
v Etiopii

7-8

2012

ROZVOJOVKA 2

VLASTNÍ PŮDA

TEREZA HRONOVÁ
Rozvojovka, informačně-
vzdělávací sekce
společnosti Člověk v tísni

Milí čtenáři, milé čtenářky,
Měla jsem v Kambodži možnost mluvit s lidmi, kteří se museli vystěhovat z hlavního města kvůli developerským záměrům. Ty posvětila vláda. Místo jejich domovů postavil developer luxusní domy. Ano, možná tahle investice přispěje k rozvoji turistického ruchu a přinese peníze do státní kasy. Af už jsou důvody vystěhování jakékoli, viděla jsem důsledky. Desítky lidí skončily na poli v plechových domcích, nebo pod plachtou. Chybí záchody. Děti budou muset čekat na další školní rok, aby je zapsali do školy. V místě není žádná možnost obživy. Ti, kteří můžou, dojíždí 50km zpátky do hlavního města pracovat jako zedníci, sběrači odpadků nebo prodejci.

A v podobné situaci jsou další statisíce obětí tzv. land grabbingu po celém světě – v Sierra Leone, v Ugandě, Indonésii atd. Pokračovat bychom mohli celým seznamem „zemí na prodej“. Zábory půdy jsou velmi aktuální také v Etiopii, kde zahraniční subjekty vlastní nebo si pronajímají plochu o velikosti téměř poloviny České republiky. Etiopická půda slouží mimo jiné pro přestování biopaliv na export. Paradoxně Africký roh téměř pravidelně sužují hladomory.

Půda, to je to, co spojuje všechny články na následujících stránkách. A ve všech případech je na půdu přímo navázaná obživa. Somálci v uprchlických táborech v Etiopii se chtějí vrátit domů a postavit se znovu na vlastní nohy. Stejně to mají vnitřní vysídlenci v Barmě. Afghánští vesničané žijí mnohdy v nehostinných podmínkách, i tak ve vesnicích celé generace zůstávají a obdělávají pole. Nejchudší obyvatelé slumů mají problém se uživit, a to mimo jiné proto, že jim nepatří ani příbytek, ani pozemek, na kterém stojí. To málo, co mají, není legálně vůbec jejich a lehce o to mohou přijít.

Jak důležitá je pro život půda, to se dočtete na následujících stránkách.

foto editorial:
archiv Terezy
Hronové

foto titulní strana:
IVA ZÍMOVÁ

Krvavé diamanty se stále nedají se odlišit od „čistých“

Díky svým malým rozměrům a vysoké ceně jsou oblíbeným plátidlem všech afrických povstalců v diktátorských režimech. To měl změnit tzv. Kimberlejský proces, systém, který diamanty certifikuje a tím má zaručit, že jejich koupí zákazník nepodpoří některou z afrických válek. V 90. letech tvořily krvavé diamanty až 15 % obchodovaných diamantů, dnes podle OSN asi procento. Jenže řada aktivistů, kteří Kimberlejský proces pomáhali spustit, dnes situaci kritizuje. „Devět let po spuštění je smutnou pravdou, že zákazníci si nemohou být jisti, odkud diamanty pocházejí ani zda nefinancují ozbrojené násilí nebo represivní režimy,“ prohlásila počátkem roku Charmian Goochová, zakládající ředitelka organizace Global Witness. Goochová dokonce tvrdí, že dochází k „spoluúčasti na zločinu, protože dochází k míchání čistých a krvavých diamantů“. Global Witness a další nevládní orga-

nizace nejsou spokojeny hlavně s úzkým vymezením krvavých diamantů. Podle definice OSN se tak označují kameny financující boj povstalců proti vládě. Sankce nezasahují vlády, které z prodeje diamantů financují represe proti obyvatelstvu. Stejně tak aktivisté požadují, aby systém trestal i porušování lidských práv, jako je otrokářství nebo dětská práce. Dobře to ukazuje reakce poté, co certifikát „nekrvavosti“ získalo i diamantové pole Maranga v Zimbabwe. „Je ovládáno armádními syndikáty, které zabíjejí a mučí horníky, kteří se dožadují zlepšení svých podmínek. Přinejmenším jednou tam došlo k masové vraždě horníků za použití bitevních vrtulníků,“ řekla stanici CNN další z expertek Global Witness Amy Barryová. Jenže Kimberlejský proces počítá s jednomyslností všech zúčastněných. I jeden stát může zablokovat jakoukoli akci proti Zimbabwe.

Zdroj: Ondřej Soukup/Hospodářské noviny

Stále více lidí má přístup k pitné vodě

Rozvojové státy už dosáhly cíle plánovaného na rok 2015 a zvýšily počet lidí s trvalým přístupem ke zdrojům čistší vody. Devět desetin obyvatel Země podle OSN přístup k pitné vodě má. Situace se za poslední dvě dekády výrazně zlepšila. K nejméně výraznějšímu pokroku podle vedoucího Informačního centra OSN v Praze Michala Broží došlo ve východní Asii, což je dáno především rychlým rozvojem Číny. Ze 69 % obyvatel s přístupem k pitné

vodě na počátku 90. let prý jejich počet stoupl na více než 85 %. „V subsaharské Africe situace není tak dobrá, ale i tam čísla ukazují rozvoj k lepšímu,“ říká Broža. Na pitnou vodu zde dosáhne asi 60 % lidí. Údaje OSN, že bez přístupu k pitné vodě je 783 milionů lidí, ale zpochybnila francouzská humanitární organizace Solidarites International. Podle jejich informací se jedná skoro o 2 miliardy osob.

Zdroj: Český rozhlas

Publikace je financována z fondů Evropské unie. Za obsah publikace nese plnou odpovědnost společnost Člověk v tísni. Názory v ní obsažené nelze interpretovat jako stanovisko donora.

ROZVOJOVKA 2/2012

Publikace vznikla v rámci mezinárodního projektu V4Aid realizovaného společností Člověk v tísni.

Vydavatel: Člověk v tísni, o.p.s., Šafaříkova 24, 120 00 Praha 2
Telefon: +420 226 200 443

E-mail: rozvojovka@clovekv tisni.cz

Autoři: Michala Hozáková, Tereza Hronová

Design: Pavel Lukšan, elements ds (www.elementsgroup.cz)

Sazba: Zoran Bonuš

Zajímá Vás více? www.rozvojovka.cz

Útěk před suchem a konflikty

ROZHOVOR

R

STRANA

2

Sucho, následný hladomor a operace militantní muslimské skupiny al-Šabáb. To jsou důvody, proč se na hranicích s Etiopií dočasně usadilo asi 15 tisíc Somálců. V uprchlickém táboře v oblasti Godere na konci roku 2011 koordinoval humanitární pomoc Člověk v tísni **Eric Vaughan.**

V jaké situaci se ocitli lidé, kteří sem přišli?

Většina rodin se musela rozdělit. Do táborů přišly hlavně ženy a děti, muži zůstali na původních místech a starají se o to, co jim zbylo. Lidé sem cestují pěšky, přes otevřenou poušť, často jim to trvá až tři dny chůze. Obvykle nemají žádné jídlo a to se projevuje na jejich zdravotním stavu. Každý měsíc distribuujeme potraviny, ale něco necháváme do zásoby i pro ty, kteří postupně přichází. Bohužel není možné jídlo distribuovat častěji, je to i tak logisticky extrémně náročné. Pokaždé sem 300 tun cestuje v nákladních přes poušť.

Jak pomáhá česká organizace Člověk v tísni?

Distribuujeme olej, mouku, cukr, čaj, dále také náhradní stravu pro podvyživené děti. Kromě jídla lidé dostávají například základní kuchyňské náčiní, nádobí, lžice, hrnky, matrace na spaní a prostěradla. V poušti je v noci chladno. Hodně důležité jsou kanystry na vodu, protože v nich je možné kapalinu uchovávat, aniž by se kontaminovala. Denně rozdáme asi 20 tisíc litrů vody.

Myslíte si, že pro tyto rozdělené rodiny bude možné se zase sejit?

No, bude to obtížné už vzhledem k tomu, že zde není žádné telefonní pokrytí. Není to tak jednoduché, jak si představujeme. Tito lidé jsou pastevcí, nomádi. Životní styl těchto komunit se po staletí nezměnil. Nicméně mají svůj způsob, jak se spojit a ten je v podstatě velice efektivní. Prostě ví, jak se najít. Dokonce koluje po Kelafu takový vtip, že když se tu něco stane, tak zpráva obrazí Somálsko a vrátí se zpět během několika hodin. To je také důvod, proč se tábor tak rozšířil. Zpráva, že zde lidé mohou dostat pomoc, se šířila přesně tímto způsobem.

Brání Somálcům v návratu i militantní skupina al-Šabáb?

Velká část uprchlíků popisuje konflikt s al-Šabáb jako primární důvod odchodu. Sucha a následně hladomor jsou jen část problému. Druhá část jsou právě ozbrojené konflikty a působení al-Šabábu. Vzbouřenci jsou vytlačováni z hlavního města Mogadiša do oblastí, kde dříve vůbec nebyli. Berou si od místních chudých lidí všechno,

co mají. Ztrácí obživu v důsledku sucha i působení al-Šabáb. Ten operuje velice blízko oblasti, kde pracujeme. Uprchlický tábor je nějakých 20 kilometrů od hranic se Somálskem a vzbouřenci rozšířili území až k těmto hranicím. Podle našich informací působí i na etiopské straně. Dokud bude al-Šabáb působit v oblastech uprchlických táborů bude pro tyto lidi nebezpečné se vrátit domů. Proto budujeme studny, latríny. Vytváříme místo, kde můžou Somálci zatím žít.

Jak velký problém je al-Šabáb pro humanitární práci?

Není to tak, že by nám přímo komplikoval práci. Jde spíše o bezpečnost. Když je zvýšené riziko, že bude al-Šabáb operovat blízko etiopských hranic, musíme se stáhnout. Samozřejmě je pro mě prioritní pracovat přímo na místě a ne z vzdálené kanceláře. Občas je ale třeba se přizpůsobit.

Když se zeptáte lidí v kempu, zda by se chtěli vrátit domů, jaká je odpověď?

Podle našeho průzkumu se lidé vrátit chtějí. Prostě mají domov někde jinde. Na těchto místech mají své vazby, mají tam možnost obživy. Kdyby mohli jít zpátky, rádi by šli. To, co nyní potřebují, je dostat se zpět do starého života. Postavit se opět na vlastní nohy.

Po 10 měsících Člověk v tísni letos v červnu ukončil humanitární práci v oblasti Godere, kde se staral až o 19 tisíc somálských uprchlíků. V současnosti v táboře zůstává kolem 5 tisíc lidí.

autorka rozhovoru:

MICHALA HOZÁKOVÁ

Člověk v tísni

foto:
archiv
E. Vaughana

ilustrační foto:
archiv ČVt

Země na prodej

Hlavně zahraniční investoři si kupují nebo pronajímají pozemky v rozvojových zemích, aby na nich vydělali. Zábory půdy (tzv. land grabbing) ale ohrožují nejchudší komunity.

Na vyprahlém poli stojí několik desítek domků narychlo postavených z plechu nebo igelitových plchet. Nuzná obydlí tvoří bizarní kontrast s okolím. Na kopci nad nimi se tyčí věže nablýskané pagody nedaleko města Oudong. „Bydlí tu 97 rodin a další se sem chystají,“ rozhlíží se zástupce komunity Touch Khom. Tihle lidé ještě nedávno obývali čtvrť Borei Keila v hlavním městě Kambodži Phnom Penhu. Jenže jejich příbytky srovnaly se zemí buldozery a v žádané čtvrti vyrostou moderní domy. Developerská firma Phan Imex slíbila v roce 2003, že pro vysídlené rodiny postaví 10 domů. O 7 let později dokončila 8 budov a požádala vládu o změnu smluvních závazků kvůli nárůstu cen za stavbu nemovitostí. Výsledkem je přesun 300 rodin bez střechy nad hlavou do podmínek mnohem horších, než v jakých žily původně.

Vysídlení mlčí

„Nemáme tu žádné záchody a jen dvě studny. Voda z nich je ale špinavá a nedá se pít,“ říká Touch Khom, když procházíme kolem první studny. Zrovna tam maminka omývá dvě malé děti. „Máme z té vody vyrážku,“ dodává starší žena, která očistu pozoruje. Na pití místní převažují vodu z nedaleké nádrže nebo si ji kupují. Mnozí si to ale nemůžou dovolit. S přesídlením ztratili práci. „Až se tu usadím, chtěl bych ve městě vozit na motorce turisty,“ mluví o svém podnikatelském záměru jeden z mužů. Podobných taxikářů je ale v Oudongu desítky, zatímco turisté se tu zastavují zřídka. Obživu rodiny zatím hledají v hlavním městě. Dojíždí tuk-tukem nebo na motorce 50 kilometrů za původní práci. V Phnom Penhu zůstávají většinou celý týden. Vydělávají si jako sběrači odpadků, v restauracích nebo na stavbě. Přesto volený zástupce komunity Sok Kol po krátké debatě říká: „Asi 70 % lidí chce zůstat tady a zbytek by se vrátil do hlavního města.“ I když vysídlení žijí očividně ve špatných podmínkách, mlčí. Důvodem může být strach. Z firmy, která je přesunula. Z vlády, která

zábor půdy posvětila. Místní navíc nedostali jinou možnost, než bydlet právě tady.

Ve jménu rozvoje

Jen v hlavním městě Kambodži přišlo mezi lety 1990 a 2009 asi 11 % populace v důsledku záborů půdy o domov, stojí v reportu místní lidsko-právní organizace LICADHO. Nejohroženější vysídlením jsou komunity, které nemají oficiální dokumenty o vlastnictví půdy. A to je v Kambodži časté. Rudí Kmérové v 70. letech hromadně přesunuli miliony lidí do vesnic na nucené práce a zničili dokumenty potvrzující soukromé vlastnictví. Ti, kteří přežili genocidu, se pak během následujících 15 let občanské války chaoticky vraceli zpět do svých domovů. Tam, kde bydleli původně, se většinou usídlil někdo jiný. Většina lidí se vracela na venkov, kde byla jen minimální možnost oficiálně si zaregistrovat půdu. V roce 2001 se Světová banka pokusila vlastnictví půdy formalizovat, i tak se ale zábory půdy dějí stále častěji. Podle jejich údajů v Kambodži patří 80 % půdy státu. Podle posledních statistik organizace LICADHO je asi 56 % obdělávacelné půdy dlouhodobě pronajato velkým investorům. „Jedním z hlavních příspěvků k nedávnému nárůstu pozemkových konfliktů je vzrůstající vydávání tzv. ekonomických pozemkových koncesí, což jsou dlouhodobé smlouvy o pronájmu v délce až 99 let. Ty mají vést k podpoře průmyslového zemědělství,“ vysvětluje ředitelka organizace LICADHO Naly Pilorge a dodává: „Mnoho společností, které obdržely pozemkové koncese, je vlastněno či jinak spojeno s vládními úředníky a jejich rodinami.“

Vláda má důvody záborů půdy podporovat. Zahraniční investice znamenají peníze. V Kambodži firmy investují nejen do stavby domů na atraktivních pozemcích v turisticky vyhledávaných městech. Pěstují v Kambodži kaučukovník nebo cukrovou třtinu, těží zlato, drahé kovy i dřevo. V ideálním případě by firmy mohly do rozvojových zemí přinést pracovní místa, zlepšit služ-

by a infrastrukturu. To ovšem není možné bez regulace a účinných zákonů, které se dodržují v praxi. Tisíce vysídlených komunit jsou důkazem, že místo rozvoje se děje pravý opak. Vzhledem k rozšířené korupci bohatí ze záborů půdy bohatnou, zatímco chudým přinesou jen větší chudobu. Nejčastěji zmiňované přínosy investic, nová pracovní místa, sice vznikají, ale jejich počet a kvalita jen těžko dokáží vyvážit ztráty na živobytích místních obyvatel. Při přesunech kvůli ekonomickým zájmům se sice často dočkají odškodnění, ale většinou jen ve výši směšné částky nebo mnohem méně kvalitního bydlení – bez infrastruktury a možnosti obživy. V Kambodži do současné doby nebyl nalezen ani jeden ukázkový příklad, kdy by všechny postižené rodiny získaly

text:
TEREZA
HRONOVÁ
Člověk v tísni

foto:
TEREZA
HRONOVÁ

alespoň ty samé nebo lepší životní podmínky, než jaké měly před příchodem nových investorů. „Často se stává, že vesničané netuší, že jejich půda byla poskytnuta jiným subjektům až do chvíle, kdy k nim dorazí buldozery s úmyslem zbourat jejich dům,“ říká Naly Pilorge. Tzv. land grabbing je pak pro mnoho neziskových organizací synonymem porušování lidských práv. Kvůli němu se zvyšují ceny domácích potravin, nuceně vystěhovávají komunity a roste korupce.

Ztratili vše, co měli

Problémy spojené s ekonomickými záborů půdy se týkají mnoha rozvojových států. Podle reportu organizace Oxfam z loňského roku tu vesměs zahraniční investoři získali do roku 2011 půdu o velikosti západní Evropy. Za zvýšení zájmu o „cizí“ plochy může i prudký nárůst cen potravin mezi lety 2007 a 2008. Vlády a investoři se začali více zajímat o možnosti pěstování exportní zemědělské produkce. V zemích, které sužují hladomory, tak rostou plodiny na vývoz do rozvinutých

států. Oxfam přinesl několik příkladů zemí, které záborů půdy trpí.

V Jižním Súdánu nemá podle průzkumů dostatek potravin 36 % obyvatel. Většina místních je závislá na zemědělství. Mezi lety 2007 a 2010 zahraniční firmy, vláda a soukromníci získali pro zemědělství, biopaliva a lesnické projekty 10 % jihosúdánské půdy. Tato nová země se vzpamatovává z krvavé minulosti a taková ztráta připravuje mnoho lidí o obživu.

Ugandanka Christine s manželem a 8 dětmi pěstovala na svých 6 hektarech půdy dost potravy pro celou rodinu. Zbyly i peníze na školu pro děti. Dnes mají jen na jedno jídlo denně, pronajímají si dvoupokojový dům, jsou zadlužení a vzdělání si nemohou dovolit. Po 20 letech se museli vystěhovat ze své půdy, stejně jako 20 tisíc dalších lidí v oblasti Kiboga v Ugandě. Britská nadnárodní firma New Forests Company tu založila plantáže. Zábor půdy ospravedlňuje tím, že lidé nebyli legálními vlastníky pozemků a odešli dobrovolně. „Ztratili jsme všechno, co jsme měli. Pracovníci firmy by nás jinak napad-

li – mlátili nás a vyhrožovali lidem. Ani dnes nám nedovolí vrátit se pro věci, které jsme v domě zanechali,“ stěžuje si čtyřicátnice Christine. Společnost NFC nabídla odškodnění pouze těm, kteří doloží vlastnictví, což je pro vysídlené komunity téměř nemožné. Na základě toho slíbila nahradit ztrátu jen 31 rodinám.

Ochrana práv chudých

Podobných případů se po celém světě děje tisíce. Místo malých polí farmářů v Indonésii dnes roste monokultura palmy olejné. O Guatemalu, Hondurasu, Sierra Leone, Etiopii a mnohé další země je zájem kvůli biopalivům, ať už je to cukrová třtina pro ethanol nebo palma olejná pro biodiesel. I když problém záborů půdy není jednoduchý ani černobílý, dopad na chudé je zjevný. I proto OSN přijala pravidla pro vyspělé země, které mají zájem nakupovat půdu v těch rozvojových. Cílem je podle FAO podporovat potravinovou bezpečnost, udržitelný rozvoj, přístup k půdě, rybářským vodám a lesům a ochránit práva milionů chudých lidí.

Uprchlíkem ve vlastní zemi

Vnitřní uprchlíci v Barmě nemají možnost nebo nechtějí opustit rodnou zemi zmítanou konflikty. Schovávají se a čelí nepředstavitelné chudobě.

Populace Barmy je v současnosti kolem 54 miliónů lidí. Je to země s jedním z největších počtů etnických skupin na světě. Uvádí se, že tu žije přes 135 etnických skupin. Některé – zejména Karenové, Kačjinci, Šanové nebo Monové – po dlouhá léta svádí boje za větší autonomii svého území. V některých oblastech i přes uzavřená příměří dochází stále k ozbrojeným válečným konfliktům. Právě na obyvatelích menšin se barmská vláda dopouští závažných zločinů. Barmští vojáci zabíjí civilisty, znásilňují ženy, výjimkou nejsou nucené práce a drancování vesnic. Zabavují nevinným obětem majetek i půdu. Od roku 1996 vypálili a vysídlili více než 3 500 vesnic. Jejich obyvatelé museli uprchnout z míst, se kterými mnohdy spojili celý život. Na místě zanechali všechn svůj majetek a často i obživu. Tito lidé se stali vnitřními uprchlíky. Zůstávají v Barmě. V jejich možnostech není odstěhovat se za hranice – nemají dostatek peněz a získat zahraniční vízum je složité. Mnoho z nich ani nechce opustit zemi, i přes zoufalou situaci. „K násilnostem na obyvatelstvu dochází neustále, i přes podepsaná příměří například v Šanském státě. Těmto lidem, často rodinám s dětmi, nezbyvá nic jiného než opustit své domovy. Spousta z nich je donucena uprchnout před vypa-

lováním vesnic do džungle,“ říká Petr Drbohlav, regionální koordinátor pro Asii ze společnosti Člověk v tísni, a dodává: „Tam jsou jejich jedinou nadějí mobilní skupiny jako Free Burma Rangers nebo Backpack Medics působící ve válečných oblastech. Poskytují nejnnutnější zdravotnickou pomoc, jako jsou léky a základní zdravotnické potřeby.“ Vnitřní uprchlíci žijí v táborech zejména v Kačjinském, Šanském, Karenském, Činském a Monském státě. Po dubnových doplňovacích volbách a po všech slibech stávající civilní vlády se možná budou věci měnit k lepšímu. Stále ale několik desítek tisíc vysídlených osob žije v kritických životních podmínkách na prahu největší chudoby. Podle odhadů celkový počet nuceně vysídlených dosahuje až 650 tisíc osob. Tito lidé mají velmi omezené možnosti přístupu ke zdravotní péči.

Desetitisíce lidí v uprchlických táborech

V současnosti dochází k narůstání počtu vnitřních uprchlíků především v Kačjinském státě na severu Barmy. K největší eskalaci konfliktu tady došlo mezi říjnem 2011 a půlkou ledna 2012. Několik tisíc osob vojáci vysídlili do jiných části země. Další uprchly nejčastěji do táborů na čínsko-barmské hranici. Podle

odhadů mezinárodní organizace Relief Action Network for IDP and Refugee (RANIR) se mimo své domovy nachází kolem 20 tisíc vnitřních uprchlíků. V současnosti žijí ve zhruba 22 táborech hlavně kolem města Laiza. Dalších asi 9 tisíc osob pobývá v 8 uprchlických táborech na hranici s Čínou. Tamní úřady sice existenci těchto kempů tolerují, ale nejsou ochotné poskytnout pomoc, ani přístup mezinárodních humanitárních organizací. Podle OSN jsou ale čísla ještě hrozivější. Počet nuceně vysídlených se zvýšil od října minulého roku z 29 tisíc na 55 tisíc.

Alarmující počty umocňují tlak na vládu, aby tuto závažnou humanitární krizi začala řešit. Několik agentur OSN (zejména Úřad pro koordinaci humanitárních záležitostí a UNICEF) dostalo povolení k přístupu do postižených oblastí teprve nedávno. V uprchlických táborech je podle nich nedostatek očkovacích látek, lékařských a hygienických potřeb a příkrývek. Ve většině kempů chybí čistá a pitná voda. Nedostávají se základní potraviny a výživa pro děti. Některé děti žijí v táborech několik let a nemají přístup ke kvalitnímu vzdělání. V improvizovaných školách chybí učebnice a další základní školní pomůcky. Vnitřní uprchlíci jsou tak závislí hlavně na pomoci mezinárodních organizací a mobilních zdravotnických týmů, které podporuje i Člověk v tísni. K častým zdravotním problémům v táborech patří hlavně malárie, chřipková a průjmová onemocnění, ale i zranění z nášlapných min. Potřeba je i psychická podpora.

Jaká bude v Barmě situace s vnitřními vysídlenými, záleží také na tom, zda se politika bude ubírat správným směrem. I kdyby se vláda usmířila s etnickými menšinami, není zcela jasné, jak budou probíhat další kroky k napravení spáchaných zločinů na etnickém obyvatelstvu. Ani po návratu do svých domovů tito lidé nebudou mít střechu nad hlavou. S pádem jednoho z nejtvrdších diktátorských režimů na světě by tak mělo jít i odškodnění vnitřních uprchlíků a pomoc s návratem do normálního života.

text

TEREZA
GRÜNVALDOVÁAutorka pracuje
v barmské sekci
společnosti
Člověk v tísni.

ilustrační foto

HSENG NOUNG
LINTNER

Etiopská zem pro Etiopany

Etiopská vláda prodala nebo pronajala zahraničním investorům pozemky o velikosti necelé poloviny Česka. Pro vysídlené to má fatální důsledky.

Podvýživou v Etiopii trpí 41 % populace a chronicky hladoví celá desatina místních. Chudoba a hladomory tu jdou ruku v ruce se stavem zemědělství. Na něm je závislých 77 % Etiopanů. Jedná se nejčastěji o drobné zemědělce hospodařící na maximálně 2 hektarech půdy, což nestačí k produkci odpovídajícího množství jídla pro průměrnou rodinu. Zemědělství vytváří asi 40 % hrubého domácího produktu a zvýšení investic do tohoto sektoru je více než potřeba. Jenže vláda to vzala za špatný konec. Etiopie sice patří mezi 8 zemí, které splnily závazek Deklarace z Maputa o navýšení veřejných investic do zemědělství v rámci národního rozpočtu minimálně na 10 %, zároveň ale naplno otevřela dveře zahraničním investorům. Jejich zemědělské projekty ohrožují už tak chatrnou potravinovou bezpečnost chudého venkovského obyvatelstva. Nefungující tržní a dopravní infrastruktura vede k tak paradoxní situaci, že v jedné části země miliony lidí hladoví a v jiné části nevědí co s nadprodukcí potravin.

Čekající příležitosti?

Protože půdu vlastní oficiálně stát, vláda vytvořila velmi atraktivní investiční klima a země se stala jednou z hlavních destinací pro zahraniční investice do zemědělské půdy v Africe. Potenciální investory láká na přístupnou kvalitní půdu, bohaté vodní zdroje, skvělé agro-klimatické podmínky (což ale v řadě regionů neplatí), ale i na relativně efektivní investiční proces, nejruznější daňové výjimky, ochranu před vyvlastněním a levnou pracovní sílu. Etiopská agentura na podporu investic napomáhá produkci některých plodin ve velkém měřítku nebo podporuje jejich export. Etiopská rozvojová banka poskytuje schváleným projektům až 70 % půjčky v případě, že investor dodá 30 % v hotovosti. Kromě toho byla cena pronájmu před rokem 2009 zhruba 1,25 dolaru za hektar na rok, dnes se pohybuje v rozmezí 26–42 dolaru pro zahraniční investory. Avšak pro domácí investory, jejichž počet také narůstá, je rozmezí mezi 1,75–8 dolaru. Dohody jsou pak běžně uzavírány na 10, 30 či 50 let,

na rozdíl od dohod s drobnými farmáři, kteří musí smlouvy obnovovat i třeba každý rok.

Vzhledem k faktu, že oficiální údaje o rozsahu poskytnutých dohod se rozcházejí s tvrzením médií a přímých svědectví, se odhaduje, že dosud etiopská vláda poskytla investorům k dispozici přes 3,5 milionů hektarů půdy. To odpovídá necelé polovině rozlohy České republiky. Mezi hlavní zahraniční investory

patří Němci, Britové investující hlavně do biopaliv. Saudové a Indové tu pěstují především základní potraviny pro vlastní spotřebu.

Vysídlování a ztráta obživy

Předpokládané výhody jsou v praxi zastíněny porušováním lidských práv a poškozováním životního prostředí. Často nefungují mechanismy, jak zajistit, aby investiční projekty posilovaly lokální potravinovou bezpečnost. Přestože etiopská vláda tvrdí, že každý projekt obsahuje konzultační proces s dotčenou populací, že nedochází k žádnému přesídlování a poskytována je jen „nevyužitá“ půda, realita je většinou opačná. Farmáři nedostávají žádné kompenzace a jsou nuceni opustit své domovy, čímž ztrácejí přístup k produkčním zdrojům a jejich schopnost produkce potravin se ještě více zhorší. Chybí kontrola nad zacházením s vodou a přírodními zdroji.

Zahraniční investoři většinou nechápou význam půdy pro původní obyvatelstvo. Půda pro ně znamená víc než jen ekonomickou hodnotou. Představuje nejen základní zdroj obživy pro drtivou většinu Etiopanů, ale i citovou, historickou, spirituální a politickou záležitost. Půda patří historicky k vesnicím a každé narušení nebo zpochybnění tradičních vazeb se považovalo za důvod k válce. Proto není neobvyklé, že dochází

ke konfliktům mezi farmáři spjatými s konkrétním územím a kočujícími pastevci. Navíc neexistuje nic jako „nevyužitá půda“, kterou oficiálně stát poskytuje. Neobdělávaná půda slouží k pastvě pro dobytek, je místem, kudy ženy chodí pro vodu, dřevo na topení či léčivé byliny.

Etiopané se navíc potýkají s klesající úrodností, dochází k vážné degradaci půdy, masivnímu odlesňování a ztrátě biodiverzity. Situaci zhoršuje klimatická změna. Kvůli ní mnohem častěji než v minulosti dochází k nepředvídatelným výkyvům počasí a častějším a intenzivnějším obdobím sucha. Etiopie je proto zemí, kde by se vláda i zahraniční investoři měli zaměřit primárně na posílení potravinové bezpečnosti venkovského obyvatelstva a dbát o to, aby projekty spojené s investicemi do půdy přinášely deklarované výhody a neprohluhovaly už tak těžkou životní situaci mnoha Etiopanů.

text:

DAGMAR
MILEROVÁ
PŘÁŠKOVÁ

Autorka je
analytičkou think-
tanku Glopolis.

foto

ALŽBĚTA
JUNGROVÁ

Domov bez adresy

Nejchudší obyvatelé měst žijí na ulici nebo na nelegálně zabrané půdě ve slumech. Riskují tak v případě vyhnání nebo vysídlení ztrátu všeho, co mají – místa pro život i obživu.

STRANA

7

Ti, kdo v těchto nuzných podmínkách žijí, čelí každodenní nejistotě. Řada z nich ovšem nemá na výběr. Oficiální odhady hovoří o tom, že počet obyvatel měst a venkovských oblastí je dnes stejný. Stále více lidí se ale podle odhadů bude stěhovat

udržování sociálních kontaktů se sousedy, i zdrojem obživy v případě podnikání přímo v domě – formou obchůdku či domácí manufaktury. S tím ovšem mají ostatní obyvatelé města, vlastníci půdy, úředníci či policie, problém.

politiky, policií i dalšími vlivnými jedinci. Zdejší elita má reálnou moc, někdy přesahující hranice osídlení. Dravější usedlíci, tzv. „slumlord“, kupčí na černém trhu s nelegálně postavenými domy i zabranou půdou. Nepatří jim, ale svou podnikavostí dokáží z chudoby druhých vytěžit maximum. Jejich „nájemníci“ platí nezákonné nájemné, nesmyslné desátky za ochranu proti vysídlení nebo napadení. Ve favelách, slumech či ghettech najdeme různá zájmová uskupení, frakce a mocenské soupeření, kdy nemusí jít nutně jen o peníze nebo půdu. Moc ovládat zranitelnější představuje atraktivní vidinu. S touto neviditelnou realitou je nutné při hledání řešení počítat. Nejchudší čelí vykořisťování a zároveň nemají právní ochranu. Postrádají legální adresu, schopnost číst a psát, odvahu postavit se majetnějším a silnějším ve slumu. Mohli by ztratit to jediné, co mají – místo k životu.

Legální adresa: nový problém

Na rozdíl od násilného vyhnání nebo nekompromisního přesídlování existuje další alternativa, jak zajistit městským chudým důstojnější a stabilnější život. Možností je legalizace záboru půdy, kde slum nebo favela desítky let stojí. Tato praxe řady vlád a municipalit ale ukázala zdánlivě nečekaný důsledek oficiálního přiznání půdy obyvatelům slumu. Pozemek stoupne na ceně a dosavadní kupčení na černém trhu s „nemovitostmi“ dostává legální charakter a zelenou pro další obchodování těch nejpodnikavějších. Majetnější a vlivnější získají oficiální vlastnické právo na půdu. Chudí nájemníci se mohou ocitnout na ulici, pokud jejich trpité prodají místo, kde dosud žili, i když tentokrát legálně. Tomu lze jen těžko předcházet. Přesto existují iniciativy, které se snaží cíleně bojovat s vykořisťováním a kombinují formy vlastnictví půdy a legalizace osídlení. Mezi ně patří například komunitní vlastnictví půdy a sdílené splácení pozemku v thajském Bangkoku nebo indickém Ahmedabadu. Klíčem je společný postup úřadů a majitelů půdy ve spolupráci se samotnými obyvateli slumu – všemi, ne jen těmi nevlivnějšími.

do městských sídel. Část budoucí generace ze zemí subsaharské Afriky a Asie bude žít na ulicích, v chatrných příbytcích, bez přístupu k pitné vodě a hygienickému zázemí. Boj s městskou chudobou tak představuje velkou výzvu. Jak můžeme katastrofickému scénáři předcházet?

Jedním z předpokladů, jak zajistit znevýhodněným obyvatelům měst důstojné životní podmínky, je umožnit jim bydlet na „zákonné adrese“. V tomto běhu na dlouhou trať hrají nezastupitelnou roli místní vlády a městské samosprávy. Ty musí nejdříve připustit, že slumy jsou nevyhnutelnou životní strategií městských chudých, kteří reagují na nedostatek alternativ pro levné bydlení. Nuzný domov ve slumu postavený svépomocí je pro ně formou investice, prostředkem pro

Cizí půda na prodej

Obyvatelé slumů čelí ještě dalšímu riziku. Stejně jako všichni chudí ve městech nežijí ve slumech, ne každý ve slumu je skutečně chudý. Neformální osídlení – slumy, favely či barrios – představují místa, kde jsou pomyslné sociální a ekonomické nůžky doširoka rozevřené. Bydlí tu ti nejchudší, živoříci ze dne na den, společně s těmi, kteří obratně využívají situace ve svůj prospěch a obohacují se na úkor svých zranitelnějších sousedů. Najdeme tu lichváře, nejrůznější prostředníky mafií a neformálních organizací. K vydělku zde přijdou „hlídači bran“. Ty platí místní elita, aby zamezili vstupu nepovoleným návštěvníkům. Svou roli mají v těchto společnostech i samozvaní komunitní lídři starající se především o svůj zisk a kontakty s úředníky, místními

text:

LENKA
SOBOTOVÁ

foto:

LENKA
SOBOTOVÁ

Naše země, největší bohatství

DISKUSE

D

STRANA

8

Tisíce afghánských rodin po staletí žijí v nehostinných podmínkách, kde je těžké se uživit. I proto, že je tam drží půda.

Noční déšť hlasitě šumí mezi hliněnými domky a Rahmatullo si ve skrytu duše oddychl, že dnes si může dvě, tři hodiny přispat. Ví dobře, že po rozblácených cestičkách by s kravským potahem neušel ani metr. Život v afghánské vesnici Čahak začíná po noční bouři až poté, co se do hliněných kopců opře slunce a z půdy se jenom kouří. Za chvíli zní z mešity zpěv místního mully a z dvorků křik dětí, které nikdy nepoznaly a zřejmě ani nepoznají, co je to chodit do školy.

Tady se nic nemění. Úplně stejně to vypadalo před dvaceti i dvěma sty lety. Rahmatullo posnídá kus tvrdé chlebové placky s čajem a vyrazí s kravkami na pole. Bude sít jarní pšenici a orat. Jarní práce se kvůli tuhé zimě opozdily. Zase ale napadlo hodně sněhu, který oproti loňsku přinesl hodně vláhy.

Pšenice na splacení dluhu

Čahak hospodaří výhradně na nezařazované půdě. Rahmatullo pěstuje pšenici, nic jiného na kopcích ani neroste. Vše obdělává ručně. Pomáhá mu jen dřevěné rydlo složené na hřbetě jedné z krav. Traktor nikdo ve vesnici nemá. Jde o příliš drahou věc a ještě dražší je kupovat naftu. „Bůh to tak chce,“ dáva se s povzdechem do práce. Letos má naději, že na svých dvou hektarech (a další dva má v pronájmu) vypěstuje tolik, že rodina bez problémů přežije. Jsou

samožásobitelé. Mají dvacet ovcí, tři krávy a pět oslů. Přebytky prodají a nakoupí si čaj, sůl, rýži i kredit do mobilního telefonu. Když ale počasí úrodě nepřeje, nastává skutečný hlad. „Jíme jen jednou denně kus chleba, ani nám to už nevádí, hůř to nesou děti,“ pokyvuje hlavou Rahmatullo a vzpomíná, že ještě před deseti lety to bylo horší: „Na jaře, když už v sýpkách nic nebylo, jsme jedli i trávu. Byly z toho i smrtelné otravy.“

Jako na nejstrašnější dobu vzpomíná Rahmatullo na občanskou válku 90. let, kdy obyvatele olupovaly tlupy různých polních velitelů. Hned poté přišla vláda Talibanu. Úřady tehdy nezajímalo nic jiného než modlení a rolníky by nechaly klidně pomřít. Tehdy to farmáři řešili útekem do měst, kde byla čas od času alespoň nádenická práce.

Pomoc od státu či humanitárních organizací přichází – jde o půjčky, rozdávání osiva či podporu v době živelných pohrom. „Dostali jsme dva pytle osiva od státu, mohli jsme pracovat na čištění vodních nádrží za 250 Afghání (asi 120 korun) na člověka denně,“ vypočítává Rahmatullo vše, co následovalo po loňském suchu.

Tehdy sklidili zhruba polovinu obvyklé úrody. Řešili to tím, že prodali část svých zvířat. Protože to ale napadlo každého, cena na trhu výrazně klesla. Vypůjčili si a teď mají problémy splácet, aby protihodno-

tu nemuseli odevzdat půdu. „Díky pomoci jsem mohl na jaře s vypůjčováním přestat. Mám dluhy okolo 13 000 Afghání (asi 7 000 korun),“ říká Gul Agha, další z obyvatel Čahaku. Na splacení padne zhruba pětina pšenice, kterou sklídí.

Co si vypěstují, to taky sní

Rolníci z Čahaku nevěřicně zírají, když ve svých malých tranzistorácích slyší o úspěších afghánského zemědělství. Konkrétně třeba o mléčných farmách s automatickým dojením nebo ovocnářských plantážích. Jde o dílo provinčních rekonstrukčních týmů (PRT), které patří armádám NATO. Taková pomoc se většinou týká bohatších a dobře dostupných regionů.

Afghánistán dostává ročně miliardy dolarů pomoci, z nichž podstatná část jde do zemědělství. V Čahaku se však drží při zemi. V celém okrese Zare není jediná elektrárna (když nepočítáme malé vodní turbíny pro několik žárovek). Kvůli odlehlosti tu nepůsobí ani žádný vojenský PRT. „Podívejte se, tahle půda za pár let zmizí,“ ukazuje pracovník jedné z místních humanitárních organizací Achtar Muhamad na políčka v okolí řeky Balchabu. Cennou zavařovanou půdu pomalu pohlcuje řeka. Protierozní opatření žádná, ačkoli by nebylo těžké je udělat. Jenže cesta sem trvá až devět hodin a to je příliš na mezinárodní donory i vládní úředníky.

Afghánské zemědělce ničí i příliv levných produktů z okolních zemí. Kuřata z Íránu mají víc masa a i s dovozem vyjdou levněji, než za kolik dokážou vyprodukovat drůbež místní rolníci. To samé platí i o pákistánské pšenici a rýži. Afghánské zemědělství tak má dodnes hlavně samoživitelskou funkci. Co si rolníci vypěstují, to si z velké části také sní. Zemi, kde kolem 70 procent populace žije na venkově, pomohla základní soběstačnost přežít už několik válečných konfliktů. „Proč žijeme tady? No nelétají tu komáři,“ říká v žertu farmář z Čahaku Rahmatullo. „Drží nás tu půda. I když třeba na nějakou chvíli můžeme odejít za prací dolů do města, od ní se neheme. Je to naše země a největší bohatství,“ dodává.

text

TOMÁŠ VLACH

foto

TOMÁŠ VLACH

Co pro vás znamená...

Vlastnictví půdy

Joel Echevarria

šéf somálské mise
organizace ADRA

V Somálsku jsou lidé buď pastevci, kteří se neustále stěhují, nebo farmáři. Jsou zvyklí hodně se přesouvat. Jsou závislí na zavlažování a vodě obecně. V zemi jsou jen dvě řeky a ty ovlivňují osídlení. Je třeba si uvědomit, že jsou dvě kategorie lidí, kteří migrují. První jsou ti, kdo migrují uvnitř země a druhá jsou uprchlíci. V tom druhém případě je situace velice složitá. Například vláda v Keni se obává uprchlíků ve své zemi. Během poslední krize by se dalo říci, že Keňané byli dokonce proti nim. Jsou ale mezinárodně zavázáni se o tyto lidi nějak postarat. Nicméně pohyb migrantů ze Somálska vytváří napětí. Somálci, i když se často stěhují, mohou vlastnit půdu. Ale je tu otázka legislativy. V Somálsku nefunguje žádné právo, obzvláště v oblastech, které vláda neovládá. Místa, která jsou neosídlená, mohou být vyvlastněná. Není žádný nástroj, jak vymáhat vlastnictví půdy. Zákony jsou příliš slabé. V tuto chvíli v Somálsku nemají investoři ekonomický zájem o půdu, takže zábory půdy nejsou aktuální. Možná v oblastech jako Somaliland, kde je alespoň trochu funkční vláda. Pak jsou zde ale určití hráči, kteří získávají profit z rybářského obchodu ve vodách kolem Somálska. My jako nezisková organizace situaci neřešíme, ale je smutné, že cizí vlády to dopouští a nechávají obyvatelstvo Somálska bez těch posledních prostředků obživy. V zemi je těžké žít kvůli přírodním pohromám, se kterými se nedá nic moc dělat. Nešťěstí způsobená lidmi se ale řešit dají.

Robin Maialeh

projektový manažer
Asociace pro rozvojovou spolupráci

Není pochyb o tom, že půda je v rozvojových zemích klíčovou oblastí rozvoje. Půda dává lidem v chudých zemích práci a obživu a tím je i základním předpokladem důstojného života. Mezi vnitřní nesnáze týkající se půdy rozvojového světa patří vysoké náklady na kultivaci, nízká industrializace, nedostatečná infrastruktura apod. O čem se však mluví méně, jsou vnější vlivy postkolonialismu, vykořisťovatelské praktiky nadnárodních společností či realie trhu se zemědělskými komoditami. Vážným problémem zůstává i monokulturní zemědělství USA, podporované geneticky modifikovanými organismy a obchodními bariérami. V Evropské unii je denní dotace na krávu vyšší než prostředky k přežití, se kterými se musí spokojit polovina obyvatelstva planety Země. Tržní mechanismy navíc preferují využití půdy pro produkci biopaliv, a tak hladoví Afričané místo pěstování potravin přispívají k levnějšímu popojždění obyvatel světových metropolí v dopravních zácpách. Za stávajících podmínek nekonkurenceschopnosti vyvstávají obscénní paradoxy a lidé v rozvojových zemích jsou nuceni k exportně orientované produkci vybraných komodit. Aby byla půda využívána efektivně, je nutná systémová změna. V rámci ní nestačí jen pomáhat, ale především přestat škodit.

Petr Schmied

vedoucí kambodžské mise
společnosti Člověk v tísni

Vlastnit půdu je pro obyvatele rozvojových zemí ještě více důležité, než je například pro Čechy mít dobré zaměstnání. Pokud u nás člověk přijde o práci, tak má možnost si za podpory státu najít novou. Ztráta půdy pro chudé lidi v rozvojových zemích ale v drtivé většině případů znamená dlouhodobý propad do mnohem hlubší chudoby – omezí se jim možnosti výděleku a rodiny najednou přijdou o řadu příležitostí. Kvůli vzrůstající poptávce po zemědělské půdě a po lukrativních pozemcích ve městech se ve jméno rozvoje stále častěji zabírá půda místních obyvatel. V Kambodži takto bylo za posledních 10 let postíženo 400 tisíc lidí, včetně těch, kteří měli dokumenty prokazující vlastnictví půdy. Kambodžská vláda přitom má legislativu, která by tomuto měla zabránit. V praxi se ale kvůli koněním a silným ekonomickým zájmům často obchází. Co vnímám jako ještě více znepokojivé, je míra násilí používaného v případě, že lidé odmítnou přijmout většinou směšně malé kompenzace za vysídlení. Při posledních protestech místní ozbrojené složky zastřelily několik lidí, včetně čtrnáctileté dívky. Skupina protestujících žen byla kvůli poukazování na podmínky vysídlení odsouzena na 2 roky vězení. Plně rozumím tomu, že vlády rozvojových zemí chtějí přinést potřebné investice. Pokud se však nezačne více zohledňovat dopad tohoto počínání na lidi, kteří kvůli těmto investicím ztrácejí svoji půdu a živobytí, tak se obávám, že dojde jen ke zhoršení tamní ekonomické a politické situace.

ZAJÍMAJÍ VÁS TÉMATA Z ROZVOJOVÉHO SVĚTA? SLEDUJTE PORTÁL www.ROZVOJOVKA.cz A FACEBOOKOVÝ PROFIL ROZVOJKA-ČLOVĚK V TÍSNI. NAJDETE ZDE ZAJÍMAVOSTI I AKTUALITY. MŮŽETE SE TAKÉ ZAPOJIT DO DISKUSE A VYJÁDŘIT SVOJE NÁZORY. POKUD CHCETE PRAVIDELNĚ DOSTÁVAT ČASOPIS ROZVOJKA POŠTOU, NAPIŠTE SI O NĚJ NA MICHALA.HOZAKOVA@CLOVEKVITISNI.CZ.

Somálské Mogadišo láká cizince

Jen málo hlavních měst bývalo natolik odtrženo od světa jako somálské Mogadišo. Válka, únosy, piráti a chudoba ho léta řadí mezi nejrizikovější metropole na světě. „Město africké budoucnosti“ ale nyní na palubě svých letadel propagují turecké aerolinky. Společnost Turkish Airlines do zdecimované metropole, jejíž počet obyvatel není znám a ve které není jediná funkční banka, začíná létat dokonce dvakrát týdně. „Je to obrat v historii země,“ reagoval na obnovení leteckého spojení se zámořím prezident Šaríf Šajch Ahmad. Do Mogadiša, symbolizujícího naprostou anarchii, nesměřovala od roku 1991 žádná z mezinárod-

ních aerolinek. Riziko bylo velké i pro ty nejtřejší. Soudní systém v zemi léta neexistuje. Zmizely všechny ambasády. Pasážeri, kteří dorazili s jedinou linkou z Keni, vyplňovali na letišti vstupní kartu s minimem údajů: jméno, adresa pobytu a kalibr zbraně, s níž přijeli. Nyní ale Mogadišo zažívá nečekaný rozkvět. Ceny realit rostou s tím, jak se do Mogadiša vracejí zahraniční organizace i velvyslanci západních zemí. Ve městě se opravuje kanalizace, staví se velká nemocnice i moderní silnice spojující letiště s centrem metropole. Válka je ovšem stále znát.

Zdroj: Lucie Beranová/Hospodářské noviny

Cena Korporátní hlupák patří i Monsanto

Ve Spojených státech byla zveřejněna anticena s názvem Firemní hlupák. Soutěž hledá firmu, která se chová nezodpovědně. Cenu v online hlasování získala společnost Monsanto, gigant v zemědělství a chemickém průmyslu. Reakcí bylo, že jménem generálního ředitele Monsanto věnoval finanční částku neziskové organizaci Navdanya, která se v Indii věnuje podpoře místních

farmářů. Organizace Green America nominovala Monsanto do soutěže mimo jiné za praktiky vůči farmářům, které vytlačuje z trhu, za rozšiřování geneticky modifikovaných plodin nebo za rostoucí závislost farmářů na chemických hnojivech. Druhé místo získala Americká obchodní komora, třetí pak firma Chevron. Ta si zasloužila antiocenění za své těžební praktiky v Ekvádoru.

Chevron vypustil do podzemní vody v deštném pralesi přes 18 miliard galonů toxického odpadu. Důsledkem toho místní obyvatelé mají zvýšený výskyt rakoviny a děti se rodí s vrozenými vadami. Minulý rok nařídil ekvádorský soud Chevronu, aby zaplatil 18 miliard dolarů na vyčištění a odstranění napáchaných škod.

Zdroj: Pavlína Kalousová/CSR Fórum

Byznys pro společnost

INVESTOŘI CHTĚJÍ ETICKÉ INVESTICE

Skupina akcionářů JP Morgan Chase chce, aby firma při svých investicích reflektovala lidská práva. Konkrétně neinvestovala do firem, které přispívají ke genocidě. JP Morgan je totiž jedním z největších amerických investorů do PetroChina. PetroChina se, prostřednictvím úzce napojené mateřské společnosti, podílí na financování vládních násilných aktivit v Súdánu. Ve dvou súdánských regionech čelí půl milionu místních obyvatel soustavným útokům, hladovění a násilnému přesídlování ze strany centrální vlády. Vládou podporovaná genocida již zapříčinila přes 2 miliony mrtvých civilistů a další miliony byly přesídleny a žijí v nelidských podmínkách. Kritiku ze strany akcionářů se firma snaží oponovat tím, že aktivně podporuje projekty prosazující lidská práva. Avšak naopak od loňského roku navýšila svůj podíl v PetroChina.

Zdroj: Pavlína Kalousová/CSR Fórum

LETIŠTĚ PRAHA PRO KONGO, BANÁT I ČESKO

Letiště Praha podporuje společnost Člověk v tísni od roku 2008, a to jak finančně, tak materiálními dary. Přispívá ke zviditelnění sbírky Skutečná pomoc a dalších aktivit ve svých prostorách. V době rozsáhlých povodní společnost zapůjčila nákladní auta na přepravu humanitární pomoci. Oběti záplav podpořila i finančně více než 300 tisíci korunami. Polovinu z částky věnovali sami pracovníci letiště a zahájili tak tradici zaměstnaneckých sbírek. V roce 2011 darovali přes 100 tisíc korun na 2 projekty. Podpořili pomoc obětem sexuálního násilí v Demokratické republice Kongo a podnikatelské záměry českých krajanů v rumunském Banátu. V tomto roce zaměstnanci opět poslali peníze do Konga, tentokrát na stavbu komunitních do škol. Letiště podpořilo také výstavu ke 20. výročí společnosti Člověk v tísni, která bude v pražské galerii Langhans od června 2012.

Zdroj: Člověk v tísni

PITNÁ VODA PRO 50 TISÍC LIDÍ

Triple Quest, globální společnost distribuující vodní filtry, se rozhodla věnovat více než 2 tisíce vodních filtrů do Dominikánské republiky. Jde o poslední fázi dvouletého projektu, v rámci něž společnost věnovala do místních sociálně slabých rodin a škol v chudých komunitách devět tisíc filtrů čistících pitnou vodu. Program zahrnoval pomoc ve vybraných dominikánských komunitách, které trpěly v důsledku znečištěné vody častými infekčními chorobami. Projekt tak celkem pomůže téměř padesáti tisícům lidí. Firma v rámci projektu věnovala speciální pískové filtry, které redukuje kontaminace vody, ale zároveň neobsahují žádné drahé součástky, které by se musely měnit. Filtry mají inovativní a udržitelnou technologii a navíc vydrží více než 10 let a firma je již distribuovala do více než 35 rozvojových zemí světa.

Zdroj: Pavlína Kalousová/CSR Fórum

ZA
POJTE
SE

Nová publikace o dětské práci

Vychází nová publikace Dětská práce - příčiny, souvislosti, důsledky a řešení. Je možné si ji stáhnout nebo...

AKTUALITY

[všechny aktuality >](#)

09.06.2012

Stánek Rozvojovky na festivale Velká výzva

Chtěli jsme se s vámi potkat v klidu a pohodě. Proto jsme naplánovali tuhle červnovou sobotu a...

09.06.2012

Week of Action Against Gun Violence

V rámci celosvětového týdne Week of Action Against Gun Violence v červnu desítky měst po celém...

12.06.2012

Putovní výstava Voda nad zlato v Počátkách

Putovní výstava fotografií Voda nad zlato v Počátkách (okres Pelhřimov) představuje 2.5. do Počátek (okres Pelhřimov) představuje...

12.06.2012

Etiopská návrhařka předvede modu

Etiopská návrhařka předvede modu pro děti v rámci Světového dne proti dětské práci se 12. června představí novou návrhařku Fikirte...

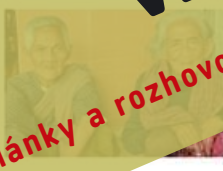
Biobavlna je zatím vzácná, ale roste

Organická bavlna, pěstovaná bez agrochemie a dětské práce, se prosazuje na trhu. Podíl organické na celkové produkci bavlny byl v roce 2010 jen 1,1 procenta...

Mogadišo láká

Jen málo hlavních měst má náleženou náleženou jako somálské Mogadišo. Válka proti pirátům a chudoba láká nejrůznější lidi do tohoto města...

Světová kampaň volá po důstojném životě seniorů

Do roku 2050 se počet starých lidí ztrojnásobí na 2 miliardy osob. 100 milionů starých lidí dnes žije za méně než 1 dolar na den. Jen jeden z pěti lidí nad 60 let bere pravidelný důchod...

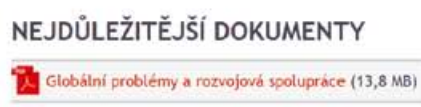
Africký obr na ropných nohách

Nigérie je obdařena velkými zásobami ropy, ale ze všech ropných zemí se jí daří vůbec nejhůř. Stát je zmitán politickou nestabilitou a obrovské nerostné bohatství...

Žádný trik. Denně do sebe dostanete 3000 litrů vody

Jeden člověk vypije denně asi dva litry vody. Jenže pak je tu ještě "neviditelná" voda, kterou každý z nás sní ve formě rýže, chleba, jablek nebo čokolády. A tě jsou tisíce...

Zajímá vás, co se děje v rozvojových zemích?
Sledujte nejobsáhlejší portál o rozvojové spolupráci a dění ve světě
www.Rozvojovka.cz
Články a rozhovory | Pozvánky | Analýzy | Studijní materiály | Zajímavé odkazy | Soutěže

O nás

Kontakty
Publikace
Partneři
Zapojte se!
Novinky mailem
Fotogalerie

Informační zdroje

Články
Aktuality
Bulletin
Zajímavé odkazy
Analýzy

Studijní materiály

Globální problémy
Mezinárodní organizace
Rozvojová spolupráce
Knihovny
Abeceda rozvoje
Statistiky

Kampaně a projekty

Cena vody
Dětská práce
V4 Aid

(C) 2011 ROZVOJOVKA
Šafaříkova 635/24
120 00 Praha
Tel: 226 200 410
rozvojovka@clovekvtisni.cz

Partneři

